

Lovforslagets Paragraffer med de dertil stillede Endringsforslag fattes til Forhandling under et.

Ordføreren (Evend Høgsbro): Af Betænkningen ville ærede Medlemmer have set, at Udvalget har delt sig i et Flertal og to Mindretal. Men de ville tillige have set, at der desuagtet ikke kan siges fra nogen Side at være fremkommet Indsigelse imod, at vi overhovedet indføre den her foreslaede hemmelige Afstemning. Naar jeg siger „hemmelig Afstemning“, mener jeg ikke dermed den særlige Fremgangsmaade med den hemmelige Afstemning, som her foreligger, men Principet om hemmelig Afstemning. Der er ikke fra nogen Side i Udvalget, hverken mundtlig eller her i Betænkningen, fremkommet nogen Indsigelse herimod; ja, jeg tør vel endoglaa sige for det første Mindretals Bedkommende, at det er enigt med Flertallet — hvis Ordfører jeg jo for øvrigt alene er — om at tilraade ganske positivt at slutte sig til og ønske Indførelsen af hemmelig Afstemning. Der er derfor endnu mindre ved denne Lejlighed end ved 1ste Behandling Grund for mig til at komme ind paa selve de Grunde, der tale for at gaa over til hemmelig Afstemning. Disse ere jo i al Korthed, i alt Fald for Flertallets Bedkommende, at man ønsker derigennem, som det bedste Middel dertil, at betrygge Vælgernes Stemmemfrihed, saa vidt som det staar i Lovgivningens Magt at gøre det. Bag ved dette Ønske ligger der naturligvis igen Erfaringen om, at Vælgernes Stemmemfrihed ikke har været betrygget ved den Fremgangsmaade, der følges efter den nugældende Lovgivning. Men den paa disse Erfaringer støttede Begrundelse skal jeg altsaa indtil videre ikke komme ind paa, da det, der er fremkommet i Betænkningen, ikke giver mig Anledning dertil. Jeg gaar derfor — saa meget mere som det jo nu er 2den Behandling, hvor det væsentlig er Endringsforslagene Forhandlingen skulde dreje sig om — nu som før ud fra, at vi ere enige om at gaa over til hemmelig Afstemning, og Spørgsmaalet bliver saa kun, under hvilken Form, vi skulle indføre denne hemmelige Afstemning. I saa Henseende blev det allerede under første Behandling antydet, at man mulig burde gøre Brug af den Stemmemastine, som er opfundet her i Landet, og som vil være det høje Ting bekendt baade fra de Antydninger, som den Gang fremkom, og ogsaa fra tidligere Forhandlinger her i Tinget, idet der jo har været Andragende her inde fra Maskinens Opfinder om Understøttelse, og en saadan Understøttelse jo ogsaa er bleven givet, dels fra Indenrigs-

ministeriet og dels fra anden Side. Udvalget ansaa det derfor fra første Færd for sin Opgave at bringe den Ting paa det rene, om denne Mastine var et praktisk Middel til at gennemføre Hemmeligheden. Man var imidlertid klar over, at selv turde man ikke fra Udvalgets usagtyndige Medlemmers Side paatage sig Ansvaret for Valget af en saadan Mastine som Afstemningsmiddel, og man udbad sig derfor fra Professor H. F. Hannover ved polyteknisk Læreanstalt en Erklæring over Maskinen. Det var os bekendt, at han tidligere i sin Egenkab — formoder jeg — af teknisk Konsulent for Indenrigsministeriet i Patentsager og i en lignende Egenkab med Hensyn til den Hjelmskjærsk-Rosentranske Stiftelse, som havde givet Understøttelse til samme Mastine, havde haft Lejlighed til at undersøge den og udtale sig om den. Vi modtog og ogsaa fra Professor Hannover meget velvillig en lang Erklæring over Maskinen, som er aftrykt som Bilag til Betænkningen. Den bestaar for en Del i Aftryk af Erklæringer, som han tidligere har afgivet over Maskinen; men der er dertil føjet nogle ny Betragtninger over den. Det fremgaar af disse Bemærkninger, som Professor Hannover gør over Maskinen, at han tilfulde anerkender den som et godt og findrigt Arbejde og mener, at den gør sin Opfindelse al Værd, og at den meget vel vil kunne anvendes. Om end de Indvendinger, man har fremsført imod den, at den skulde kunne misbruges, eller at den skulde kunne komme i Uorden, naar den brugtes, ikke ganske kunne forkastes, saa have de dog ikke mere paa sig, end at den omtalte Mastine lige saa vel kan anvendes som enhver anden Mastine; thi enhver Mastine er jo udsat for Molesting. Men til Trods for disse Udtalelser fra Professor Hannovers Side om, at Maskinen vel i og for sig var brugelig, kom Udvalget dog til det Resultat, at man ikke — det gælder for nogle Bedkommende for Tiden, for andre Bedkommende for bestandig — turde anbefale at gaa over til Brugen af denne Mastine og bygge den hemmelige Afstemning derpaa. Og dette laa da blandt andet deri, at man tillige havde bragt i Erfaring, at en saadan Mastine vilde medføre en temmelig betydelig Beføstning. Jeg taler ikke om den første Mastine, for det var jo mindre vigtigt, hvad et saadan enkelt Eksempplar vilde koste — det vilde blive 5—600 Kr. — men hvor mange man end kom til at bestille — og der maatte jo være flere paa hvert Valgsted, i alt Fald hvis flere Kommuner ligesom nu skulde stemme sammen paa eet Valgsted — vilde det ikke